

רוזה בלבן נגד יעקב בלבן

בבית-המשפט העליון בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים
[21.7.59] (החלטה על סיכום טענות בכתב) [19.1.60]

לפני הנשיא (אולשן), והשופטים אגרנט, זילברג,
גויטיין, ברנזון

חוק שיווי זכויות האשה, תשי"א-1951 [סה"ח 82, ע' 248], סעי'
פ"מ 7 — חוק שיפוט בתיווך רבניים (נישואין וגירושין),
תשי"ג-1953 [סה"ח 134, ע' 165], סעיף 2 — דבר-המלך-במיעצה,
1922 [חא"י, כרך ג, ע' 2738], סימן 46.
תביעת מזונות עלידי אשה מבעלה למרות ההכנסות המספיקות למחייתה, שהיא מפיקה מנכסיה היא.
לפי המשפט העברי חייב הבעל, בדרך כלל, במזונות אשתו „אפילו יש לה משלה ותוכל לחיות
בממון עצמה” — במקרה של אשה בעלת נכסי מלוג אין האשה יכולה להשתחרר שלא על דעת בעלה
מחויבה למסור לו את פירות נכסי המלוג שלה — ב"ב"צ 202/57 נקבע, כי חיוב זה של האשה הינו
בניגוד להוראה בסעיף 2 לחוק שיווי זכויות האשה הנ"ל, לפיה „אין קניינה שרכשה לפני הנישואין נפגעים
עלידי קשר הנישואין” — אין חולק כעת על כך שתביעה, אם תוגש עלידי הבעל נגד אשתו למימוש
זכותו לפירות נכסי מלוג, תידחה עקב ההוראה שבסעיף 2 הנ"ל — הוא הדין במקרה של תביעה כזאת
עלידי הבעל בדרך של הגנה — גם כאן ייאמר לו שאינו יכול להסתמך, כדי להיפטר מחובת המזונות,
על זכותו לפירות נכסי מלוג, ושאינו יכול לקזח אותה כנגד חובת האשה לפי המשפט העברי למסור לו
את הפירות — חובה זו נוצרה רק עלידי קשר הנישואין, ולפי ההוראה שבסעיף 2 הנ"ל אינה מוטלת
עור החובה הזאת על האשה הגשואה, והיא רשאית כעת לעשות בנכסי מלוג שלה כרצונה ללא כל
הגבלות או שעבודים שהם, הואיל ואין עוד קיום למסד של נכסי מלוג” — אין למצוא כל אסמכתה
לאמירה שהמחוקק החילוני אינו יכול לבטל גורמה של החוק הדתי, ובהעדר תחוקה הרי המחוקק
החילוני הוא הכל יכול — אולם במקרה כגון זה שלפנינו לא ביטל המחוקק החילוני את הגורמה הדתית
לגבי אלה המסכימים מרצונם הטוב להתדיין לפי הדינים הדתיים של עדתם, הוא רק אסר את הכפייה
לנהוג לפי גורמה דתית מסוימת — גם מבחינה מעשית אין לדאוג אפשרות של סיבוכים כתוצאה
מההלכה האמורה, אף כי אפשרות כזאת אינה טעם מספיק לעיקום הכתיב בחוק.

פסקי-דין ישראליים שאזכרו:

- [1] ב"צ 202/57 — אטתר טידים נגד הנשיא וחברי בית-הדין הרבני הגדול, ירושלים,
שמואל טידים, ר"צ א"ח: פד"י, כרך יב, תשי"ח/תשי"ט-1958, ע' 1528, 1535, 1536;
פ"מ, כרך לו, תשי"ט-1958, ע' 212, 219, 220.
[2] ע"א 191/51 — לייב טקורניק נגד מרים טקורניק: פד"י, כרך ז, תשי"ד/תשט"ו-
1954, ע' 141; פ"מ, כרך יד, תשי"ד-1953/54, ע' 389.

השופט זילברג

מקורות המשפט העברי שאזכרו:
(לפי סדר אזכורם)

- [א] פתחי תשובה, שו"ע אה"ע, סי' ע"ג, סעי' ג', ס"ק (ב).
[ב] תקנות אש"א.

א

ערעור על פסק-דינו של בית-המשפט המחוזי, תל-אביב-יפו (השופט י. שילה), מיום 2.6.59, ב"ת"א 2103/57, לפיו נדחתה תביעת המערערת לחייב את המשיב לתשלום מזונות. הערעור נתקבל ברוב דעות, כנגד דעתו החולקת של השופט זילברג.

ב

ג. גוטמן — בשם המערערת: אין תשובה מטעם המשיב

פסק-דין

ג

השופט זילברג: השאלה המתעוררת במשפט זה — לא לגופה בלבד היא צריכה. שרשיה עמוקים יותר ונופה מסועף יותר — היא ילדתה החוקית של השניות המשפטיות השוררת, כאן בארץ, בעניני המעמד האישי.

ד

2. העובדות הצריכות לגופו של ענין:

ה

שני בעלי-הדין הם בעל ואשתו. הוא עתיר נכסים המכניסים לו כ-1,000 ל"י לחודש, והיא אשה אמידה, בעלת רכוש משלה, שהכנסתו אינה פחותה מ-300 ל"י לחודש. האשה פנתה לבית-המשפט המחוזי וביקשה לחייב את בעלה בתשלום מזונות, אך השופט המלומד דחה את התביעה, בשל ההכנסות, המספיקות למהייתה, שהאשה מפיקה מנכסיה היא. ועל כך מערערת האשה לפנינו.

ו

טענתו העיקרית של בא"כוח האשה היא, כי הכנסות רכושה אינן עולות בחשבון כלל, נוכח ביטול המוסד של "פירות נכסי מלוג" על-ידי המחוקק הישראלי בסעיף 2 של חוק שיווי זכויות האשה, תשי"א-1951, כפי שנתפרש על-ידי בית-משפט זה במשפט סידית, בג"צ 202/57, "פסקי-דין", כרך יב, ע' 1528, (1). כי פירות אלה זיכו לה "מן המדינה", בתוקף הוראתו הריבונית של המחוקק הישראלי, והרי היא ככל אשה שבעלת חייב במזונותיה "אפילו יש לה משלה ותוכל לחיות בממון עצמה" (פתחי תשובה, שו"ע אה"ע, סי' ע"ג, סעי' ג', ס"ק (ב)). ואילו בא"כוח הבעל עונה לעומתו וטוען, כי למרות הוראת סעיף 2 הנ"ל עדיין רשאי שולחו לסרב את תשלום המזונות, תואיל ולפי דיני ישראל, אשה בעלת הכנסות "נכסי מלוג" כאלה אינה זכאית למזונות, כי בעלה יכול לומר לה: צאי פירות נכסיך למזונותיך, שכן פירות אלה שלי הם מבחינת החוק הדתי.

השופט זילברג

3. לדעתי, צדק באיכות הבעל מבאיכות האשה. המחוקק החילוני אינו יכול לבטל גורמה של החוק הדתי; כי לא הוא הינו מקור החקיקה הדתית. מה שהוא יכול לעשות — מכוח הסוברניות של המדינה — הוא לצוות על בתי-המשפט, לרבות בתי-הדין הדתיים, שלא לטפס על-פי הגורמה ההיא. וזה הוא מה שעשה המחוקק הישראלי בחוק שיווי זכויות האשה. אבל מה היה נשוא החקיקה החילונית ההיא? פירות נכסי מלוג, ולא מזונות האשה! ענין אחרון זה נתון, כאז כן עתה, לשלטוני של החוק הדתי — של החוק הדתי in toto, בשלמותו. היוצא מזה הוא: כי אם הבעל בא לתבוע מאשתו את פירות נכסי המלוג שלה, תביעתו תידחה. הן בבית-המשפט האזרחי והן בבית-הדין הדתי, בעטיו של חוק שיווי זכויות האשה (ראה סעיף 7 של החוק); אבל אם האשה, שיש לה הכנסות נכסי מלוג למכביר, באה לתבוע ממנו מזונות, גם תביעתה תידחה, הן בבית-הדין הדתי והן בבית-המשפט האזרחי, כי הבעל יכול לומר: אמנם בוטלה זכות אכילת הפירות שלי מכוח סעיף 2 של החוק, אך לא בוטל ה"רפלקס", לא בוטלה האצילה שהיא אוצלת בעקפיץ על תביעת המזונות, הנדונה גם עתה לפי הנורמות של החוק הדתי.

וגם מבחינה "בעל-ביתית", מבחינת ההגיון המעשי הפשוט, יהא משהו אבסורדי בתוצאה שאליה חותר באיכות האשה. אין האשה יכולה לומר: "אחוז בזה (המשפט העברי) וגם מזה (החוק החילוני) אל תנח ירך", כי "אין אדם זוכה לשתי שולחנות", ואשה בכלל "אדם". המחוקק, בסעיף 2 של החוק, ביקש לגאול ולשחרר את האשה מן ה"שעבוד", לטובת הבעל, הרובץ על הנכסים הפרטיים שלה, זה, ולא יותר! הוא לא רצה להגדיל על-ידי כך את הפוטנציאל של תביעת המזונות שלה, כי ענין זה הוא מחוץ לתחום תפיסתו של רעיון שיווי זכויות המינים.

4. הדוגמא הבאה, השייכת לשטח אחר של המעמד האישי, תבהיר את הרעיון, ותוכיח לנו עד כמה חייבים אנו להתחשב עם ההשפעה שישנה לענין א' על ענין ב', כאשר ענין ב' נתן כל-כולו תוך תחומי החוק הדתי.

למשל: זוג יהודים אמריקניים שנישאו זה לזה גם בנישואין דתיים, מתגרשים זה מזו — באמריקה — בגירושין אזרחיים. האשה באה ומשתקעת במדינת ישראל. לפי הכלל המפורסם שנקבע במשפט סקורניק (ע"א 191/51, (2)), יכיר בית-המשפט האזרחי בתוקף הגירושין, ויראה את האשה כפנויה. אבל מה יהא, אם האשה, כאן בארץ, נישאת ליהודי אחר בטכס נישואין דתי בפני משרד הרבנות: האם יכיר בית-המשפט האזרחי גם בנישואין אלה? ברור שלא! כי נישואי יהודים בישראל חייבים להיערך "על-פי דין תורה" (סעיף 2 של חוק שיפוט בתי-דין רבניים (נישואין וגירושין), תשי"ג-1953), ודין תורה אינו מכיר בתוקף נישואין שנערכו לאשה, אשר לא התגרשה מבעלה הקודם בגט פיטורין כדת משה וישראל. כי אין "דין תורה מטעם", ולא ייתכן לעשות אמלגמציא וכלילה של דיני ישראל עם דיני מדינת ישראל ולומר, כי עקב ההכרה האזרחית בגירושין האזרחיים הללו, רואים את קידושי ה"אשת-איש" האמריקנית כקידושין שנערכו — על-ידי פנויה — "כדת משה וישראל". נמצא, כי אף-על-פי שבית-המשפט האזרחי אינו גורס את עצם אי-ההכרה באקט הגירושין האזרחי, הוא עדיין יתחשב ב"רפלקס" של אי-הכרה זה היינו: עד כמה שהיא

.פסקידין, כרך יד, תש"ך/תשכ"א-1960

(הנשיא (אולשן)

אוצלת על תוקף הנשואין הישראליים החייבים להיערך על-פי דין תורה, ונתונים לשלטון המחלט של החוק הדתי.

ואף במקרה שלפנינו כך: אין בית-המשפט האזרחי מכיר עוד במוסד החוק הדתי של אכילת פירות נכסי מלוג, כי הוא הוציא אותו במפורש מתחומי החוק הדתי, והחיל עליו את החוק החילוני של סעיף 2 לחוק שיווי זכויות האשה. אבל הוא חייב להתחשב במוסד זה עד כמה שהוא משפיע על ענין אחר (תביעת מזונות), המצוי גם עתה תוך תחומי החוק הדתי. אין כל הבדל וחילוק בין המקרה שלפנינו לבין הדוגמה הנ"ל, ואין אני סבור כי הוראת סעיף 2 המבטלת את מוסד אכילת פירות נכסי מלוג, כוחה יפה מהוראת סימן 46 של דבר-המלך, המחייבת להכיר בגירושין האזרחיים של הזוג האמריקני ההוא.

ב דנתי בשאלה, עד כאן, מן הבחינה הפרינציפיונית הרחבה, אך משווה אני לנגד עיני גם את התוצאות המעשיות שבה. ומה יהא, למשל, אם הרבנים — אשר גם עליהם חל חוק שיווי זכויות האשה — יפסקו לה מזונות מופחתים, בעטים של פירות נכסי המלוג שלה? כיצד ינהג בית-משפט זה: לבטל את כל פסק-הדין — אינו יכול, שהרי מזונות מועטים אלה מגיעים לה על כל פנים; לקיים אותו כמית שהוא — אינו יכול, בשל היותו מזלזל בהוראות חוק שיווי זכויות האשה; לתקנו ולמלא את החסר — שוב אינו יכול, שכן אין הוא בית-משפט של ערכאה ראשונה הדנה על עסקי מזונות. פטורים נהיה מצרה זו ושכמותה, אם נבור לנו מידה טובה זו: למדוד את התביעה על-פי "הערך הנומינלי" שלה: אם היא תביעה ישירה של פירות נכסי מלוג, תהא נדונה — הן בבית-המשפט האזרחי והן בבית-הדין הרבני — על-פי ההוראות החילוניות של חוק שיווי זכויות האשה; אך אם היא תביעת מזונות, תהא נדונה — הן בבית-הדין הרבני והן בבית-המשפט האזרחי — על-פי דיני ישראל לכל פרטיהם ודקדוקיהם, לרבות אלה שמקורם הוא בסוגיא הנוגעת לפירות נכסי מלוג.

ה דעתי היא, איפוא, כי יש לדחות את הערעור.

הנשיא (אולשן): בפסק-הדין, נשוא הערעור, בו נדחתה תביעת המערערת לחיוב המשיב, בעלה, במזונותיה, מצביע השופט המלומד שלמערערת פרדס המכנים לפי הראיות — 300 ל"י להודש ושאלין היא מוסרת את ההכנסה הזאת לבעלה, שגם הוא בעל פרדס אחר המכנים כ-1,000 ל"י לחודש.

טענת המשיב היתה כי מאחר שלמערערת הכנסות משלה המספיקות כדי מחייתה בכבוד — ובה אין השופט המלומד מטיל ספק לאור הראיות — אין הוא חייב במזונותיה. המדובר הוא בנכסי מלוג ובפיסקאות 4—5 של פסק-הדין נאמר:

„4. בעלי-הדין הם יהודים ועל בית-המשפט להכריע בשאלה זו לפי הלכות הדין העברי במידה שהוא חל, כלומר בה במידה שתקפו לא הופקע על-ידי המחוקק החילוני.

„פסק-דין, כרך ד, תש"ך/תשכ"א-1960

5. אחד מחיוביו של הבעל כלפי אשתו לפי הדין העברי הוא החיוב במזונותיה. אחת מזכויותיו היא הזכות לאכילת פירות נכסי מלוג של האשה. כלומר, חייבת האשה למסור לבעל את כל ההכנסות של רכושה הנפרד מסוג נכסי מלוג.

אין השופט המלומד מתעלם מפסקי הדין שניתן ב"בג"צ 202/57, "פסקי דין", כרך יב, ע' 1528, ב"ע 1535, "פסקים", כרך לג, ע' 212, ב"ע 219, (1), בו הוחלט:

"..... בעטית של הוראת הסיפא אשר בסעיף 2, בוטלה, פגיעה זו, ומעתה אין עוד קיום למוסד של נכסי מלוג במשפט הפוזיטיבי המקומי."

הכוונה היא לסעיף 2 לחוק שיווי זכויות האשה, תשי"א-1951, וזו לשונו:

"לאשה נשואה תהיה כשרות מלאה לקנין ולעשיה בקנינים כאילו היתה פנויה; ואין קניניה שרכשה לפני הנישואין נפגעים על ידי קשר הנישואין."

אף על פי כן דחה השופט המלומד את התביעה באמרו: "כמובן שאין המשפט הכללי אוסר על אשה אם רצונה בכך לוותר על שחרורה מאחת מחובות הנישואים לפי הדין העברי ולמסור את פירות המלוג לבעלה."

הזה אומר, מכיון שלפי הדין אין הבעל חייב במזונות האשה, בעלת נכסי מלוג, כשאינה מוסרת לו את הפירות, הרי כדי לזכות במזונות כנגד בעלה היה עליה לוותר על "שחרורה" מחובת מסירת הפירות על ידי המשפט החילוני, ומשלא עשתה כן הרי אין היא זכאית למזונות.

אילו היה הדין שאין הבעל בכלל חייב במזונות אשתו אלא אם כן היא בעלת נכסי מלוג ומוסרת לו את הפירות, הייתי אולי יכול להבין את גישתו של השופט המלומד. אז אולי היה נוצר מצב בו אפשר היה לומר, שמכיון שלפי הדין אין הבעל חייב במזונות של אשתו אלא אם כן היא בעלת נכסי מלוג ומכיון שחוק שיווי זכויות האשה ביטל את המוסד נכסי מלוג, הרי אשה בעלת נכסי מלוג אינה עוד "מיוחסת" והשוותה לאשה שאינה בעלת נכסי מלוג, שאינה זכאית למזונות, אלא אם כן מסרה מרצונה את הפירות לבעלה. רק אז אפשר היה לומר (בלשונו של השופט ד"ר זילברג) לכל אשה יהודיה בעלת נכסי מלוג התובעת מזונות על סמך "ביטול המוסד נכסי מלוג" — המחוקק לא הטיל חיוב חדש של תשלום מזונות, כי "לא בוטל הרפלקס, לא בוטלה האצילה שהיא אוצלת בעקיפין על תביעת המזונות, הנדונה גם עתה לפי הנורמות של החוק הדתי".

אולם לפי הדין, הרי הבעל חייב בדרך כלל במזונות אשתו, אפילו יש לה משלה ותוכל לחיות בממון עצמה (פתחי תשובה, שו"ע אה"ע, סי' ע"ז, סעי' ג', ס"ק (ב)). אלא במקרה של אשה בעלת נכסי מלוג — כפי שהשופט המלומד אמר בפסקה 10 של פסק הדין — "אין האשה יכולה להשתחרר שלא על דעת בעלה מחיובה למסור לו את פירות נכסי מלוג שלה".

השאלה המתעוררת כאן היא האם חייב זה לא בוטל לפי סעיף 2 לחוק שיווי זכויות האשה.

שמה תאמר שלא הרי פירות נכסי מלוג כהרי נכסי מלוג עצמם. גם על שאלה זו ניתנה תשובה ב"בג"צ 202/57, "פסקי דין", ע' 1536; "פסקים", ע' 220, (1):

א

"כמובן נכון הוא, כי זכותו של הבעל לאחר עריכת הנישואין תופסת מיד בפירות שעוד לא היו מעולם בבעלותה של האשה. שכן זכותו זו מונעת את נפילת הפירות לרשות האשה. אך כיצד אפשר להסיק מזה, ודוקא מזה, כי קשר הנישואין אינו מחולל שום פגיעה בקניני האשה? והלא הדברים קל וחומר! ביטולה מכאן ולהבא של זכות אכילת הפירות שהיתה לאשה קודם לכן והעברתה לרשות הבעל. מהווה לא רק פגיעה, אלא אף שלילה גמורה של — לפחות — אחד מקניניה. הוא קנין הפירות שהיה לה בנכסיה לפני הנישואין, גם אם נתעלם כליל מן הפגיעה בקנין הגוף בעטייה של תקנת אושא כפי שנתבאר לעיל, והאם שלילה לאו פגיעה היא? ופגיעה זו, כפי שכבר נרמז, הוא בדבר הקרוי 'קנין', כי הכינוי המסורתי המקובל לזכות אכילת פירות נכסים הוא: 'קנין פירות'...."

ב

ג

אם ככה הדבר הלא חייב זה הינו בניגוד להוראה בסעיף 2 הנ"ל "ואין קניניה שרכשה לפני הנישואין נפגעים על-ידי קשר הנישואין".

ד

אין חולק עכשיו שתביעה, אם תוגש על-ידי הבעל נגד אשתו למימוש זכותו לפירות נכסי מלוג, תידחה מפאת ההוראה הנ"ל שבסעיף 2 לחוק שיווי זכויות האשה. אולם אין אף רמז לכך בסעיף 2 הנ"ל, שההוראה חלה רק במקרה שהבעל תובע את הפירות ואינה חלה כשהבעל תובע את הזכות הנאת בדרך של הגנה נגד כל תביעה שהיא המוגשת נגדו על-ידי אשתו.

ה

גם במקרה של תביעה כזאת על-ידי הבעל בדרך של הגנה, יאמר לו שאינו יכול להסתמך — כדי להיפטר מחובת מזונות — על זכותו לפירות נכסי המלוג ושאינו יכול לקזז אותה כנגד חובת האשה לפי הדין למסור לו את הפירות. מפני שחובה זו נוצרה רק על-ידי קשר הנישואין, ולפי ההוראה הנ"ל "אין קניניה נפגעים על-ידי קשר הנישואין". הוזה אומר אינה מוטלת עוד החובה הנאת על האשה.

ו

"אינם נפגעים" נאמר, כלומר כשרותה לעשיה בקנינים, כאילו היתה פנויה, אינה ניתנת להיפגע עקב קשר הנישואין בכל דרך שהיא, כפי שנאמר ב"בג"צ 202/57, (1). "אין עוד קיום למוסד של נכסי מלוג". ובסעיף 7 לחוק הנ"ל נאמר כי בתי-המשפט ואף בתי-הדין ינהגו לפי חוק זה, בכלל הסעיף 2 שבו. לכן גם בתי-המשפט המחוזי, אפילו עליו להחיל את דין ישראל, מצוה על-ידי המחוקק החילוני להתעלם מענין נכסי מלוג.

ז

הגנתו של המשיב שהסתמכה על נכסי מלוג צריכה היתה איפוא להידחות.

אין חולק על כך שעכשיו רשאית אשה נשואה לעשות בנכסי המלוג שלה כרצונה ללא כל הגבלות או שעבודים שהם.

א נניח שהמערערת מכרה את הפרדס שלה יום לפני הגשת התביעה למוזנות ובדיה סבום כסף, המחיר שקיבלה; האם יכול היה המשיב להיפטר מחובת מוזנות מפני שעשתה דבר שלפי החוק היתה מותרת לעשות?

ב אשר לשאלה הייתכן שאשה שיש לה הכנסות משלה, תהיה זכאית לכפות על הבעל חובת תשלום מוזנות, הרי השאלה הזאת מתעוררת לאו דוקא בקשר עם פירות נכסי מלוג. השאלה הזאת מתעוררת גבי כל אשה שהבעל חייב במוזנותיה "אפילו יש לה משלה ותוכל לחיות בממון עצמה".

ג אשר לדוגמה המובאת על-ידי השופט ד"ר זילברג, נכון הדבר כי נישואי יהודים בישראל חייבים להיערך על-פי דין-תורה, והמחוקק החילוני לא חייב את בתי-הדין הדתיים להתחשב בחוק הבינלאומי הפרטי. לכן בנוגע לנישואין הנערכים בישראל — עליהם חל הדין הדתי באופן בלעדי — בית-המשפט אשר לפניו מתעורר השאלה שהוצגה על-ידי השופט ד"ר זילברג יצטרך לענות כתשובתו. אולם אילו חוק שיפוט בתי-דין רבניים (נישואין וגירושין), תשי"ג-1953, הכיל הוראה המחייבת להתחשב גם במשפט הבינלאומי הפרטי, אז היה בית-המשפט מחוייב לענות שהנישואין תופסים, כי המצב היה דומה למקרה שלפנינו, בו ציווה המחוקק להתעלם מהחוב הדתי בענין נכסי מלוג.

ד איני מוצא כל אסמכתה לאמירת המחוקק החילוני אינו יכול לבטל נורמה של החוק הדתי. בהעדר תחוקה, הרי המחוקק החילוני הינו הכל יכול. שנית, במקרה דידן לא ביטל המחוקק החילוני את הנורמה הדתית גבי אלה הרוצים דוקא לנהוג על-פיה. בסעיף 7 נאמר במפורש "אלא אם כל הצדדים הם בני שמונה-עשרה שנה ומעלה והסכימו לפני בית-הדין, מרצונם הטוב, להתדיין לפי דיני עדתם". הוא רק אסר את הכפיה לנהוג לפי נורמה דתית מסויימת.

ה הערה אחרונה בנוגע לתוצאות המעשיות אשר השופט זילברג משווה לנגד עיניו.

ו ראשית, אפילו היתה קיימת אפשרות של סיבוכים מבחינה מעשית, הרי אילו היה חברי מפרש את החוק כמוני לא היה סבור שאפשרות כזאת הינה טעם מספיק לעיקום הכתוב בחוק.

ז שנית, אין אני רואה סיבוכים אלה, כי —

ח (א) אין לדון בענין תוך הנחה שבית-הדין יתעלם מן הסעיף 7 הנ"ל לחוק החל גם עליו, תוך הנחה, שבתי-הדין חדורים פחות חוש האחריות בעד מילוי אחרי החוק מאשר בתי-המשפט.

(ב) לפי החוק זכאית אשה יהודיה להגיש תביעות למזונות לבתי-המשפט.

(ג) אפילו יפסוק בית-דין מזונות מופחתים בעטים של פירות נכסי מלוג בצינו זאת במפורש, הרי אם האשה תפנה לבית-המשפט הגבוה לצדק ייתכן שבית-המשפט יכריז על פסק-הדין כבטל, ואף ייתכן שהאשה תוכל לחזור בה מתביעתה בבית-הדין ולהגיש לבית-המשפט המחוזי.

א

(ד) אם הדבר לא יצויין במפורש, הרי אין בית-המשפט הגבוה לצדק בית-משפט לערעורים מבית-הדין ולא יבוא לבדוק את השיקולים שלו כדי לבלש שמא הוא קבע את סכום המזונות "בעטים של פירות נכסי מלוג".

ב

נוסף על כך הרי הבעיה הינה כאן כללית ולא דוקא קשורה בענין פירות נכסי מלוג. ייתכן ויהיה זה צודק שבקביעת סכום המזונות שעל הבעל לשלם יהיו בתי-המשפט וגם בתי-הדין זכאים להתחשב באמצעים העומדים לרשות האשה בכלל, ולא דוקא פירות נכסי מלוג, אולם ענין זה הוא למחוקק.

ג

יש לקבל את הערעור.

השופט אגרנט: אני מסכים לפסק-דינו של הנשיא.

ד

השופט גויטיין: אני מסכים לפסק-דינו של הנשיא.

השופט ברנזון: אני מסכים לפסק-דינו של הנשיא.

ה

הוחלט ברוב דעות לקבל את הערעור, לבטל את פסק-הדין ולהחזיר את התיק על-מנת לקבוע את סכום המזונות.

על המשיב לשלם למערערת הוצאות הערעור (נכלל שכר-טרחת עורך-דין) בסך כולל של מאה וחמישים ל"י.

ו

ניתן היום, כ"א בטבת תש"ך (19.1.1960).

ז